בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַהַ"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֵעְזֵער** שְׁלִיטָ"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רמ"ו | פָּרָשַׁת צַו – שַׁבָּת הַגָּדוֹל תשפ"ו

רַמְבַּ"ם

אֱמוּנָה וּרְפוּאָה!

* * *

פַּעַם זָכוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לִהְיוֹת בְּצֵל מו"ר שְׁלִיטָ"א בְּהִשְׁתַּטְּחוּתוֹ עַל צִיּוּן הַשֶּׂלֶ"ה הַקָּדוֹשׁ בְּיוֹם הַהִלּוּלָא - י"א נִיסָן, וְכֵן עַל צִיּוּן הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ הַסָּמוּךְ, וְצִיּוּנֵי רַב אַמֵּי וְרַב אַסִּי הַטְּמוּנִים שָׁם יַחַד עִם עוֹד כַּמָּה מִמְּאוֹרֵי יִשְׂרָאֵל - רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְדִבֵּר שִׂיחָה קְדוֹשָׁה וְנִפְלָאָה שֶׁבָּהּ קִשֵּׁר יַחְדָּיו אֶת חַג הַפֶּסַח הַקָּרֵב וּבָא, יַחַד עִם עִנְיָנוֹ שֶׁל הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ, וְהַשַּׁיָּכוּת לְרַב אַמֵּי וְרַב אַסִּי, וְכֹה דִּבֵּר:

דּוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת אָמְרוּ, שֶׁיֵּשׁ רֶמֶז לְהָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ בַּפָּסוּק (שְׁמוֹת יא, ט): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֹא יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פַּרְעֹה לְמַעַן רְבוֹת מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם" - "רְ'בוֹת מ'וֹפְתַי בְּ'אֶרֶץ מִ'צְרָיִם" רָאשֵׁי־תֵבוֹת **רַמְבַּ"ם**. וְאָכֵן, הָרַמְבַּ"ם הָיָה הַרְבֵּה שָׁנִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְהָיָה שָׁם הָרוֹפֵא הַפְּרָטִי שֶׁל הַמוֹשֵׁל, וְכֵן הֶעֱנִיק רְפוּאוֹת גַּם לַגּוֹיִם דְּשָׁם, וְעָשָׂה קִדּוּשׁ ה' גָּדוֹל מְאֹד.

וּבְוַדַּאי כְּשֶׁהָיוּ בָּאִים יְהוּדִים לְהִתְרַפֵּא אֵצֶל הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ, בְּתוֹךְ הָרְפוּאוֹת הַגַּשְׁמִיּוֹת הוּא הֶעֱנִיק לָהֶם רְפוּאָה אֲמִתִּית וּשְׁלֵמָה גַּם בְּרוּחָנִיּוּת, וּכְמוֹ דְּאִיתָא בִּדְבָרָיו בְּהִלְכוֹת דֵּעוֹת (פֶּרֶק שֵׁנִי, הֲלָכָה א), שֶׁהַחֲכָמִים הֵם רוֹפְאֵי הַנְּפָשׁוֹת; נִמְצָא כְּשֶׁהָרַמְבַּ"ם עָסַק בִּרְפוּאָה - הוּא הִמְשִׁיךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה וַאֲמִתִּית לַחוֹלֶה, כִּי 'כְּשֶׁנִּתְקַן בְּרוּחָנִיּוּת - נִתְקַן מִמֵּילָא בְּגַשְׁמִיּוּת' (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד).

וְדָבָר זֶה מֵאִיר בְּיוֹתֵר לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַרַן, חֵלֶק ב', סִימָן מא) עַל הַפָּסוּק (דִּבְרֵי־הַיָּמִים א' טז, יב) "מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ" - שֶׁמַּבַּעֲלֵי־פּוֹסְקִים זוֹכִים שֶׁנַּעֲשִׂים עַל־יָדָם מוֹפְתִים, כִּי כְּמוֹ שֶׁפּוֹסְקִים הֲלָכָה כָּאן בָּאָרֶץ - כֵּן כְּשֶׁפּוֹסֵק בְּאֵיזֶה עִנְיָן מְקַבְּלִין דַּעְתּוֹ לְמַעְלָה, וּפוֹעֵל מוֹפְתִים וְנִסִּים גְּדוֹלִים; עַיֵּן־שָׁם. וְדָבָר זֶה הִתְקַיֵּם בְּיוֹתֵר אֵצֶל הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא גַּם הָיָה פּוֹסֵק מִגְּדוֹלֵי הַפּוֹסְקִים שֶׁבְּעַם־יִשְׂרָאֵל, וּבְיוֹתֵר בְּחִבּוּרוֹ הַמַּקִּיף 'מִשְׁנֶה תּוֹרָה' [הַמְכֻנֶּה י"ד הַחֲזָקָה'], וְגַם הָיָה רוֹפֵא בְּפֹעַל מַמָּשׁ, נִמְצָא שֶׁבְּוַדַּאי הִתְקַיֵּם אֵצֶל מִקָּרְבָיו "מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ", וְזָכוּ לְקַבֵּל פִּסְקֵי־רְפוּאוֹת לְגוּפָם וּלְנַפְשָׁם.

וְכָל זֶה מְרֻמָּז בַּפָּסוּק הַנַּ"ל "לְמַעַן רְ'בוֹת מ'וֹפְתַי בְּ'אֶרֶץ מִ'צְרָיִם" שֶׁהוּא רָאשֵׁי־תֵבוֹת **רַמְבַּ"ם** שֶׁהָיָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְשָׁם פָּעַל "**רְבוֹת מוֹפְתַי**" - מוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְרַבִּים, בִּבְחִינַת "מֹפְתָיו" וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ, וְהָרֶמֶז בַּמִּלָּה "**רְבוֹת**" שֶׁהוּא לְשׁוֹן "**רַבִּי**", כִּי הַכֹּחַ הַגָּדוֹל הַזֶּה נִתַּן לַצַּדִּיקִים, שֶׁיַּעַסְקוּ בִּרְפוּאַת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִתְקַיֵּם בָּהֶם "**רְבוֹת מוֹפְתַי**" - הֵם **רַבָּנִים** גְּדוֹלִים שֶׁל **מוֹפְתִים**.

וְקִשֵּׁר מו"ר שְׁלִיטָ"א כָּל זֹאת לְעִנְיָנָא דְּיָמִים קְדוֹשִׁים אֵלֶּה - קֹדֶם חַג הַפֶּסַח - בְּאֹפֶן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי הִנֵּה אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בֹּא מא.; תְּצַוֶּה קפג:),

שֶׁהַמַּצּוֹת נִקְרָאִים 'מִיכְלָא דִּמְהֵימָנוּתָא' - מַאֲכָל שֶׁל אֱמוּנָה, ו'מֵיכְלָא דְּאַסְוָתָא' - מַאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה, וּלְעוֹלָם תְּלוּיִם הַמָּה זֶה בָּזֶה, כִּי הָאֱמוּנָה מְבִיאָה לָאָדָם אֶת הָרְפוּאָה, וּכְפִי שֶׁאָדָם זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה - כֵּן יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה), וּמִתְקַיֵּם בּוֹ (שְׁמוֹת כג, כה) "וּבֵרַךְ אֶת לַחְמְךָ וְאֶת מֵימֶיךָ" - שֶׁזּוֹ הַמַּצָּה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רַק קֶמַח וּמַיִם, וְעַל־יְדֵי אֲכִילָתָהּ זוֹכִין לִרְפוּאָה, וְכַמְּרֻמָּז בַּפָּסוּק (שְׁמוֹת יג, ו) "שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג לַה'", רָאשֵׁי־תֵבוֹת מַתִּי"שׁ חוֹלֶה, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם אוֹכֵל מַצּוֹת שִׁבְעַת יָמִים וְלוֹקֵחַ אֶת הַ'מִּרְשָׁם הָרְפוּאִי' שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהוּא הַמַּצּוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה מַתִּי"שׁ כָּל סוּג שֶׁל חוֹלֶה [וְכֵן הוּא רָאשֵׁי־תֵבוֹת תְּמִי"שׁ חוֹלֶה - 'תָּמִישׁ' לְשׁוֹן הֶסָרָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, כב): "לֹא יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן"; כִּי עַל־יְדֵי אֲכִילַת מַצָּה מַתִּישִׁים וּמְסִירִים כָּל מִינֵי חֳלָאִים, הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וְזוֹכִים לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה].

וְזֶהוּ הַקֶּשֶׁר לַאֲמוֹרָאִים הַקְּדוֹשִׁים **רַב אַמִּי וְרַב אַסִּי** הַטְּמוּנִים פֹּה יַחְדָּיו, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מד) שֶׁלֶּאֱמוּנָה זוֹכִים עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב) "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי"; וְכֵן כְּתִיב (שָׁם קטז, י) "הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר"; וְעַל־יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִין לִרְפוּאָה כַּנַּ"ל, וְזֶה הָרֶמֶז בִּשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הַלָּלוּ: 'רַב אַמִּי' - מְרַמֵּז עַל דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, כִּי 'אַמִּי' בַּאֲרָמִית הוּא לְשׁוֹן דִּבּוּר [כְּמוֹ 'אֵימָא'], וְכֵן לְשׁוֹן אֱמוּנָה; 'רַב אַסִּי' מְרַמֵּז עַל רְפוּאָה ['אַסִּי' בִּלְשׁוֹן אֲרָמִית פֵּרוּשׁוֹ 'רְפוּאָה' - כְּמוֹ 'אַסְיָא'], וְזֶה הָרֶמֶז בִּשְׁמוֹת הַחַבְרוּתָא הַקְּדוֹשָׁה הַהוֹלְכִים תָּמִיד יַחְדָּיו: "רַב אַמִּי" וְ"רַב אַסִּי" - אַתָּה רוֹצֶה לִזְכּוֹת לְ"רַב" אַסִּי - לִרְפוּאָה "גְּדוֹלָה"? תִּהְיֶה חָזָק בְּ"רַב" אַמִּי - בֶּאֱמוּנָה גְּדוֹלָה וּבְדִבּוּרִים גְּדוֹלִים שֶׁל אֱמוּנָה, לְדַבֵּר מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וּלְדַבֵּר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כָּךְ תִּזְכֶּה לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת!

וְכָל זֶה רָמוּז בִּדְמוּתוֹ הַגְּדוֹלָה שֶׁל הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא הָיָה מַחְדִּיר בַּאֲנָשָׁיו הֵן אֱמוּנָה וְהֵן רְפוּאָה, וְעַל־פִּי־זֶה יִמְתַּק דָּבָר נִפְלָא: מָתַי נוֹלַד הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ? בְּעֶרֶב פֶּסַח - יוֹם י"ד נִיסָן! וּמַהִי הַחֲשִׁיבוּת שֶׁל הַיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה? מוּבָא בַּשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ (אֹרַח־חַיִּים, סִימָן תנח, סְעִיף א) - וּמְקוֹרוֹ מִדִּבְרֵי הָרִאשׁוֹנִים - שֶׁעִקַּר זְמַן אֲפִיַּת מַצּוֹת־מִצְוָה הוּא בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַת חֲצוֹת, שֶׁהוּא זְמַן הַקָּרֵבַת קָרְבַּן פֶּסַח, וּמִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר לֶאֱכֹל מַצּוֹת־מִצְוָה שֶׁנֶּאֶפוּ אָז, וְדַיְקָא אָז נוֹלַד הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ, בְּזְמַן שֶׁאוֹפִים אֶת "הַתְּרוּפָה הַגְּדוֹלָה" - אֵלּוּ הַמַּצּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וּמִן הַסְּתָם זֶה הָיָה אֶחָד מִן הַ'מִּרְשָׁמִים' שֶׁהָיָה נוֹתֵן לְשׁוֹמְעֵי־לִקְחוֹ... וְכָךְ הָיָה מַמְשִׁיךְ לָהֶם רְפוּאָה אֲמִתִּית.

וְהִמְתִּיק מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א כָּל זֹאת בְּתוֹךְ הַפָּסוּק הַנַּ"ל "לְמַעַן רְ'בוֹת מ'וֹפְתַי בְּ'אֶרֶץ מִ'צְרָיִם" שֶׁמְּרֻמָּז בּוֹ הָרַמְבַּ"ם הַקָּדוֹשׁ, כִּי מוֹפְתַי"ו עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּא מַצּוֹ"ת, שֶׁעַל־יָדָן הִמְשִׁיךְ הָרַמְבַּ"ם מוֹפְתִים שֶׁל רְפוּאוֹת "בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" - שֶׁשָּׁם הִתְגּוֹרֵר, וְקִדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם, וְלֹא לְחִנָּם שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הִגִּיעָה נִשְׁמָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה לְזֶה הָעוֹלָם, בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁמַּכְנִיסִים אֶת הַתְּרוּפוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בַּלַּיְלָה הַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁנָה - 'לֵיל־הַסֵּדֶר', וְכֻלָּם מוּכָנִים לָצֵאת 'מִמִּצְרַיִם' לְחֵרוּת עוֹלָם.

וְהָעוֹלֶה מִכָּל זֶה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה, שֶׁקֹּדֶם יְמֵי פֶּסַח הַקְּדוֹשִׁים, אָדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹר הֵיטֵב לְהָכִין עַצְמוֹ לִקְרַאת יְמֵי הֶחָג, שֶׁיִּזְכֶּה לֶאֱכֹל הַרְבֵּה מַצּוֹת, שֶׁהֵן 'מֵיכְלָא דִּמְהֵימָנוּתָא' - מַאֲכָל שֶׁל אֱמוּנָה, ו'מֵיכְלָא דְּאַסְוָתָא' - מַאֲכָל שֶׁל רְפוּאָה; **בְּפֶסַח צְרִיכִים לֶאֱכֹל הַרְבֵּה מַצּוֹת!**

וְאָמְנָם עִקַּר הַחִיּוּב הוּא בְּלֵיל־הַסֵּדֶר - שֶׁאָז יֵשׁ מִצְוָה מִדְּאוֹרַיְתָא לֶאֱכֹל לְכָל־הַפָּחוֹת כְּזַיִת מַצָּה, אַךְ כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ מִצְוָה לֶאֱכֹל מַצּוֹת בְּשְׁאָר יְמֵי הַפֶּסַח [וְזֶה מְרֻמָּז בַּמִּלִּים "רְבוֹת מוֹפְתַי" - מוֹפְתַי"ו זֶה הַמַּצּוֹ"ת, וּצְרִיכִים "רְבוֹת" מוֹפְתַי' - לֶאֱכֹל "הַרְבֵּה" מַצּוֹת], וּמוּבָא בְּדִבְרֵי הַפּוֹסְקִים שֶׁבְּכָל כְּזַיִת מַצָּה **גַּם בְּשְׁאָר יְמוֹת הַפֶּסַח** זוֹכִים לְקַיֵּם מִצְוָה דְּאוֹרַיְתָא, וְאָדָם זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף וּלְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה קְדוֹשָׁה וּטְהוֹרָה, וִיבַקֵּשׁ אָז: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תֵּן לִי אֱמוּנָה, תֵּן לִי רְפוּאָה - רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף גַּם יַחַד'**; וּבֶאֱמֶת יִזְכֶּה לָזֶה, אָמֵן וְאָמֵן!